

Det er jer, der skal skabe fremtidens byer!

Skal vi ændre adfærd og forbrugsmønstre for at imødegå klimaforandringerne, så er utopier og fortællinger om alternativerne vigtige. Den tilgang er aktuel, når vi taler om mobilitet, for vi mangler en nuanceret diskussion om, hvilken rolle bilen skal have, og hvor meget bilen skal fylde i vores byer. Mobiliteten var et af mange temaer på Byplanmødet 2021.

Af projektleder Michael Nørgaard, Dansk Byplanlaboratorium

Efter en coronapause i 2020 lykkedes det igen at afholde Byplanmøde i København og på Frederiksberg i 2021. Året er 100 års jubilæumsår for Dansk Byplanlaboratorium, men der blev nu mest kigget fremad, med de lange skygger fra klimakrisen hængende over temaerne. Og som det var formuleret i programmet, så er der "brug for modige beslutninger. De planer, vi lægger i dag, vil påvirke vores børn og oldebørn". Den rammesætning er ikke mindre aktuel – eller sørgelig – efter FN's nyligt afholdte Klimakonference.

Utopier er vigtige!

Mere biltrafik, mere trængsel og pendling er en kendsgerning i hovedstadsområdet. Men byplanlægning og trafikplanlægning kører i hvert sit spor, hvilket er et problem, fordi de to discipliner har så stor betydning for, hvordan vi kan håndtere klimaudfordringerne. Det var udgangspunktet for den ene keynote på Byplanmødet 2021 med temaet "Mobilitet om 100 år", som blev leveret af professor i byplan-

lægning Malene Freudendal-Pedersen, AAU.

Vi har en tendens til at gøre mere af det samme, fordi det er trygt, og vi ved, at det har virket hidtil, og der heller ikke er nogen borgere eller virksomheder, der bliver sure eller utilfredse. Men logikken holder ikke helt med de truende og eskalerende klimaforandringer. Derfor er det afgørende, at vi har nogle ideer om, hvad det er, vi vil som afsæt for at forandre.

– Utopisk tænkning, evnen til at forstille sig en fremtid, der er radikalt anderledes end sådan, som tingene er nu. Det er en måde at bryde med konventioner og selvfølgeligheder og et afsæt for at forestille sig ting, som er anderledes fra vores hverdagslivserfaring, sagde Malene Freudendal-Pedersen.

Et redskab i arbejdet med fremtidens byer er historiefortælling – forstået som storytelling på engelsk.

Det at artikulere og fortælle historier forstærker den transformative evne hos planlæggere til at skabe det, som

ikke eksisterer endnu! – Det er jer, der skal skabe fremtidens byer, og i den sammenhæng er historier et helt afgørende redskab til at skabe forandringer, identitet, håb og fællesskab, lød budskabet Malene Freudendal-Pedersen.

Mobilitet om 100 år

Et udgangspunkt – uanset hvad man synes om det – er, at vi har et idealiseret billede af bilen og en forestilling om de utilsigtede konsekvenser. Bilindustrien er om nogle gode til at fortælle historier om, hvad det er vi får, når vi køber en bil. Også selvom vi godt ved, at det ikke er helt sådan, virkeligheden er, når vi har fået bilen, sagde Malene Freudendal-Pedersen.

Og borgerne er parate og har ingen problemer med at forstille sig, hvordan en by skal se ud om 100 år og, hvordan mobiliteten skal organiseres. Som illustreret i dette citat Malene Freudendal-Pedersen har høstet igennem sin forskning: *"En by, hvor der gror træer, og der er grønt græs, og hvor der*

ikke er så mange veje, men selvfølgelig plads til biler. En by med mindre larm i stedet for brølede biler, så kunne man i stedet høre mennesker, det ville være fantastisk ..."

15 minutter til alt!

Med det udgangspunkt for planlægningen er én mulighed at skabe 15-minutter byer, hvor beboere har adgang til, hvad de har brug for inden for en radius på 15 min uden bil. Byen er altså ikke planlagt efter bilen. I Paris forsøger man med denne tilgang.

– I Danmark bliver diskussionen om biler altid sort-hvid med skræmmebilleder, så vi mangler en nuanceret diskussion om, hvilken rolle bilen skal have, og hvor meget bilen skal fylde i vores byer. Mobiliteten skal fremover bl.a. bygge på vedvarende energi, adgang til mobilitet frem for ejerskab og aktiv grøn mobilitet. Også øget stationsnærhed har stor betydning; indretter man byrummene rigtigt, så kan man få folk til at gå op til 1,5 km, sagde Malene Freudendal-Pedersen

Vi skal have fjernet biler fra gaden

Under Byplanmødet i oktober, var Sophie Hæstorp Andersen favorit til at blive overborgmester i København – og i skrivende stund er hun blevet det. Budskabet var klart dengang: Der er for mange biler i København; de fylder for meget, og mange bliver kun brugt i weekenden. Alligevel har vi indrettet byen til bilerne, derfor er vi nødt til at få fjernet nogle biler fra gaden og flyttet dem ind i parkeringshuse eller under jorden. Og så bliver vi også nødt til at give nogle incitamenter til, at flere af os går helhjertet ind for delebilisme, samkørsel, cyklisme og bruger den kollektive trafik mere, lød budskabet fra Sophie Hæstorp Andersen. Et mål er også, at det skal blive mere sikkert for gående og cyklister, og at der bliver plads til erhvervsbiler i byen.

Mere end København

Vel foregik Byplanmødet i København og på Frederiksberg, men en vigtig pointe, når vi taler mobilitet, er, at

reguleringer kræver afstemning med omegnskommunerne. Der er Sophie Hæstorp Andersen enig med afdelingschef Torben Lund Kudsk, FDM.

– Vi siger ja tak til alternativer for bilpendlerne, men det har lidt lange udsigter, når metro og letbane sluger meget af det budget, der er afsat til den kollektive trafik i hovedstadsområdet uden egentligt at flytte mange bilister, sagde Torben Lund Kudsk. Hans budskab var, at økonomien kan bruges mere aktivt til at få folk til at ændre mobilitetsvaner. Torben Kudsk nævnte, at München i Tyskland giver nogle af sine parkeringsindtægter til oplandsbyerne, så de kan etablere park 'n' ride-anlæg, der gør det attraktivt at parkere og bruge kollektiv trafik ind til byen.

Også incitamenter til samkørsel er et vigtigt middel til at reducere trængsel og biltrafik. Men skattereglerne skal gøres attraktive, så man bliver belønnet, som, hvis man lejer sommerhus ud.

PARTNERSKABER I PLANLÆGNINGEN

BYPLANMØDE

2022

dansk byplan
laboratorium

AABENRAA, FLENSBURG OG SØNDERBORG
6.-7. OKTOBER 2022